

Кожухівська Р. Б.

к.е.н., доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Процес глобалізації є одним з найбільш яскравих і складних процесів сучасності. Актуальність обраної тематики полягає в тому, що наразі важливо зробити висновок, що ж таке глобалізація, виявити її суть, і, що ще більш важливо, потрібно спрогнозувати наслідки цього неоднозначного процесу.

Тематиці глобалізації міжнародної туристичної сфери присвячено ряд досліджень закордонних та вітчизняних учених. Зокрема, дані питання розглядалися у працях Богомолва О. Т. [1], Гордєєва В. В. [2], Лі Т.-Н. [3], Кромптона Дж. [3] та ін.

Проте дослідження питання глобалізації міжнародної туристичної сфери та її значення для України, ще не досить добре висвітлено в освітній і фаховій літературі. Усе це свідчить про актуальність обраної тематики, а відтак зумовило вибір напряму дослідження.

У дослідженні була проведена порівняльна характеристика процесів глобалізації, їх зіставлення та прогнозування можливих наслідків розвитку. У ході дослідження даної теми, було дано таке визначення процесу глобалізації: глобалізація - це процес зростання економічної інтеграції на основі прискорення науково-технічного прогресу і переходу до інформаційного суспільства, а також дерегулювання і лібералізації усіх видів міжнародної інтеграції. Однак, даний процес вкрай суперечливий. Наприклад, разом зі зростанням доходу на душу населення також ростуть і видатки. З досягненням більшої відкритості економічних систем країн відбувається і ослаблення національного державного регулювання та національного суверенітету. З виходом на світову арену гігантських транснаціональних корпорацій (ТНК), а також з появою всесвітньо відомих марок і брендів, безумовно, покращилися міжнародні зв'язки за рахунок збільшення обсягів торгівлі та розвитку інших форм міжнародного співробітництва. Але постала проблема різноманітності на ринку, тобто, споживачі постійно відчують потребу в чомусь новому, і це змушує ТНК або розробляти все нові і нові продукти та послуги, або йти з ринку. Характерною рисою глобалізації є стандартизація вимог до переміщення капіталу і всесвітньої платіжно-розрахункової системи, тобто створення єдиної фінансової системи. Відбувається універсалізація норм і правил здійснення торгових і фінансових операцій.

Одним з протиріч глобалізації є думка про те, що ринок став настільки мобільний і вільний, що перехід з однієї сфери бізнесу в інший можна легко здійснити. Так, за умов сучасної економіки дійсно стало легше змінювати орієнтацію свого бізнесу, але це залежить від тієї сфери, яку вважає кращою підприємець.

Одним із проявів процесів глобалізації став розвиток міжнародного туризму. У XXI столітті він перестав виконувати лише рекреаційну функцію. На даний час – це засіб співробітництва між державами, який сприяє їх кооперації. Це сектор економіки, який проносить величезний прибуток. Зараз країни піднімаються на новий щабель розвитку, де головним товаром є послуга. Продаж послуг є основою для розвитку туризму, а обмін товарами і послугами між країнами – прояв глобалізації.

Україна бере активну участь у процесі глобалізації. Одним із проявів її діяльності на світовій арені є підвищення динаміки та показників розвитку туризму. У 2012 році число поїздок іноземних громадян до України склало 5 877,2 тис і в порівнянні з 2011 роком збільшилося на 3,6 %. Число поїздок українських громадян за кордон за 2012 рік склало 7 541,6 тис. і порівняно з 2011 роком збільшилося на 1%.

З кожним роком Україна стає все більш привабливою для туристів, оскільки з'являються нові фірми і тури, будуються нові готелі, розширюється спектр послуг і поліпшується якість обслуговування. Це свідчить про збільшення ролі України в процесах глобалізації. Однак, існують деякі проблеми у сфері розвитку міжнародного туризму на території України (наприклад, невідповідність послуг міжнародним стандартам системи якості спортивно-оздоровчих, культурно-пізнавальних закладів, готелів, санаторіїв тощо). Для вирішення цієї проблеми необхідні великі капіталовкладення і законодавчо-обґрунтовані механізми. В їх основі - питання власності. Відсутність чіткої специфіки і захисту прав власності знижують приплив як іноземного, так і вітчизняного капіталу на дані об'єкти. Важливим чинником є відсутність сприятливої фінансової і кредитно-грошової політики для інвестування, слабка підтримка з боку держави. Тому, дуже важливим фактором є залучення іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах. Але при цьому, ні в приватну власність, ні у власність іноземних інвесторів не повинні переходити історико-культурні об'єкти, унікальні пам'ятники природи тощо.

Ще однією проблемою у сфері розвитку міжнародного туризму на території України є низька якість обслуговування туристів, що не відповідає міжнародним стандартам. Причинами такого факту є невисока якість підготовки кадрів у сфері туристичного обслуговування; незацікавленість у цьому працівників туристичних підприємств. Робота на готельних, курортних і туристських підприємствах характеризується низкою особливостей, зумовлених специфікою трудових процесів, в основі яких лежать надання послуг населенню. Робота у сфері туристських послуг вимагає від персоналу високої професійної підготовки не тільки в області обслуговування, а й у галузі історії та культури.

Незважаючи на те, що Україні є що показати світу, деякі важливі туристичні ресурси знаходяться в жалюгідному стані. Не останню роль в слабкій привабливості вітчизняних туристичних зон грає екологічний фактор, і, особливо, наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Багато областей викреслено з туристичного списку. А у зв'язку з психологічним фактором, туристи

вважають, що існує загроза відвідування місць, які навіть не порушені радіацією.

При вирішенні вказаних проблем можуть виникнути розбіжності при капіталовкладеннях у туристичну галузь та їх розподілу по території України. Головне пам'ятати, що вони повинні бути спрямовані на підвищення рівня обслуговування, якості надання готельних, курортних, туристських і супутніх видів послуг; на підвищення комфортних умов і встановлення сучасного обладнання, підвищення системи менеджменту якості, відповідно, міжнародним стандартам. Вирішення розглянутих проблем вплине, як на покращення економічного, так і соціального розвитку країни.

Таким чином, глобалізація є вкрай неоднозначним і суперечливим процесом, який включається в себе і інтеграцію, і регіоналізацію, і універсалізацію, і диференціацію (МРТ). Перед сучасною людиною ще більш гостро постає проблема вибору: одночасне різноманітність продуктів і існування міжнародних популярних брендів і марок.

Одним з факторів глобалізації є туризм. Він став невід'ємною частиною економіки будь-якої країни, і більше того, роль сфери туризму неухильно зростає. Тому, перед підприємствами індустрії туризму гостро стоїть проблема збільшення різноманітності послуг при одночасному збільшенні якісних показників. Будучи одним з найважливіших чинників глобалізації, стабільний розвиток туризму призведе до поліпшення життя людей і зміцненню міжнародних зв'язків.

Список використаних джерел:

1. Богомолов, О. Т. Грани глобализации: трудные вопросы современного развития [Текст] : научное издание / А. Г. Арбатов [и др.] ; Международный общественный фонд социально-экономических и политических исследований (Горбачев-Фонд) (М.). - М. : Альпина Паблицер, 2012. - 592 с. – ISBN 5-94599-062-0

2. Гордеев, В. В. Мировая экономика и проблемы глобализации [Текст] : учеб. пособие / В. В. Гордеев. - М. : Высш. шк., 2011. - 407 с. – ISBN 978-5-06-005793-5

3. Lee, T.-H. Measuring Novelty Seeking in Tourism [Text] :// T.-H. Lee, J. Crompton // Annals of Tourism Research, – Vol.19, – 2012. – P.732

4. The Global Information Technology Report 2011-2012: ICT for Sustainability //World Economic Forum / [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.weforum.org/docs/WEF_GITR_Report_2012.pdf. – E/CN.17/2001/PC.21. – 5 с : CD "IYT", 2012. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Title from screen.

5. Travel & Tourism Competitiveness Report 2012 // World Economic Forum : [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2012.pdf. – E/CN.17/2001/PC.21. – 5 с : CD "IYT", 2012. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Title from screen.